

Anna Moner

LA POR DE LA BÈSTIA

AMS
TER
DAM

Primera edició: octubre del 2023

© D'aquesta edició:
Amsterdam Llibres
Carrer del Perú, 186
Barcelona, 08020
www.amsterdamlibres.cat

© Del text: Anna Moner, 2023

Edició a càrrec d'Aissata M'ballo
Disseny de col·lecció i coberta: Andreu Gallart
Il·lustració de la coberta: © Anna Moner - Sebastià Carratalà, *Titella*, 2023.
Guaix sobre paper, impressió digital i fil de cotó.
Piero di Cosimo, *Retrat de Simonetta Vespucci*, 1490. Pintura sobre taula.
Musée Condé, Chantilly.

Correcció: Roger Sarrià, Álvaro Muñoz i Mònica N. Irún
Fotocomposició: gama, sl

ISBN: 978-84-19960-03-0
Dipòsit Legal: B 17134-2023

Tots els drets reservats als titulars del *copyright*.

A Sebastià Carratalà

breu elogi del crim
no ens justifica el crim però és un signe
amb ell podem bastir la fesomia
o aquella certitud que ens cal a estones
el crim descoagula la mirada

JOAN FUSTER, «Ofici de difunt»,
del volum «Set llibres de versos»,
Tres i Quatre, 1987

L'entomòleg contempla la seua col·lecció
de papallones dissecades, i s'autojustifica:
«Al capdavant, havien de morir-se».

JOAN FUSTER, *Sagitari*, 1985

«El dia que vaig néixer, la meua mare
va parir dos bessons: jo i la meua por.»

THOMAS HOBBS

— **L**ES COSES NO SÓN MAI el que semblen, Francine!
Fixa't, per exemple, en aquesta flor d'aparença
fràgil i trencadissa. —L'acosta al quinqué i la fa girar,
sostenint-la pel peduncle amb els dits índex i polze.—
L'*Aquilegia vulgaris*! Una peça imprescindible en qual-
sevol herbari seriós. Pareix inofensiva, veritat? Doncs
no! Aquesta planta, anomenada també campaneta blava
o ocellet, és molt verinosa. Sí, verinosa! —Canvia el to de
veu i, indignada, l'agafa de la barbeta i l'obliga a mirar-la
als ulls.— Per què et comportes així? No! No facés veure
que ho has oblidat i no cantusseges! Quan la mare ens va
explicar les propietats i els riscos de l'*Aquilegia*, a tu et
van interessar tant com a mi!

La llum escassa i tèrbola deixa bona part de la cambra
en penombra. No li importa, està acostumada a treba-
llar en estances tancades i a penes il·luminades. S'alça i
estén un full de periòdic a terra, al costat d'una enorme
prestatgeria atapeïda de llibres; col·loca damunt l'exem-

plar d'*Aquilegia vulgaris* i doblega el paper. Després posa a sobre la resta del diari i dos pesants volums de la vella enciclopèdia de botànica heretada de la mare que premsaven altres plantes.

—Ja saps que hem de parar compte, germaneta! No són perilloses al tacte. Només ho són si te les menges. I no és menester ingerir-ne una gran quantitat. Unes poques llavors o tres pètals, sedosos i corbats com les garres d'una àguila, et produeixen la mort per paràlisi cardíaca o respiratòria. Primer sents un formigueig a la boca i a la pell i, de seguida, una lleu agitació que et recorre el cos. De mica en mica, el pols perd força i ritme, es torna quasi imperceptible... Unes quantes convulsions i... uns vint minuts més tard... tot s'ha acabat! Cal que estiguem alerta, Francine! El perill és per tot arreu! No t'amoïnes, preciosa! Ens tenim l'una a l'altra.

Obri amb molta cura els plec de diari que contenen les espècies ja premudes i, a l'interior, hi apareix un espècimen de *Jasminum nitidum* llest per incorporar-lo a l'herbari.

—Mira quina meravella!

Treu un full de paper de color crema, hi diposita la planta assecada i prova de trobar la composició més adequada.

—Observa això! Un gesmil d'estrella de la família de les oleàcies! L'has vist moltes vegades al jardí!... Exacte! L'enfiladissa de flors blanques i perfumades que cada primavera s'enganxa a les branques del cirerer. També s'anomena gesmil ales d'àngel. Ales d'àngel! Un àngel com tu, Francine?

Li acaricia els cabells i s'entreté uns segons jugant amb els tirabuixons.

—Un àngel! Si no fora per... —Reté les paraules entre les dents i treu els dits dels cabells.— Què dius?... Que com va la migranya?... Millor, tot i que darrerament no he dormit bé. Cada nit, entre les quatre i les cinc, em desperte amb un fort mal de cap. Però el que més em molesta són les pessigolles a la llengua. Una sensació desagradable, molt desagradable! Potser menge alguna cosa que no em cau bé. No patisques! He pensat que avui beuré un got d'aigua calenta abans de gitar-me.

Contempla satisfeta el gesmil d'estrella uns segons.

—Perfecta, no? —L'ha disposada de manera que les fulles, les flors i les llavors queden centrades i visibles. En acabat, talla unes quantes tires de paper llargues i estretes, les posa per sobre de les ramificacions i n'encola els extrems per tal de subjectar bé la planta.— Ja et vaig explicar que la tira de la base del branquilló ha de ser un poc més gran que la resta, perquè s'hi ha d'escriure el nom científic i s'ha de poder llegir sense dificultat. Espera, que no trobe les tisoires...

Aparta tots els fulls i els plec de diari que hi ha escampats per la taula amb un cert neguit.

—On són les tisoires? Què n'has fet, Francine?

Les busca per la cambra amb certa desesperació, com un animal engabiat. La sequedat de la boca i el dolor de cap reapareixen quan regira els calaixos de la tauleta de nit i els objectes d'higiene personal que té a la còmoda de l'espill, i passa les mans per les randes de ganxet dels coixins del llit i per les posts de la prestatgeria sense obtenir cap resultat. —No! No! Una altra vegada, no!

Inquieta, veu de reüll el reflex del seu rostre al mirall. Intenta ignorar-ho i clava els dits pels laterals del coixí de la butaca de davant de la llar i examina desesperada la

superfície de la catifa turca per si han caigut damunt i no les distingeix dels dibuixos geomètrics del teixit.

—No les trobe per enlloc! No hi són! Segur que les has oblidades fora! Fora!

De sobte, s'atura al bell mig de l'estança.

—Què dius, ara? Que me les he deixades a la cuina quan he fet el sopar? —Respira fondo dues vegades i abaixa el to de veu.— Tens raó, les he utilitzades per buidar el ventre del peix... Això vol dir que hem d'eixir. Sí... Això vol dir... Vine al meu braç, preciosa!

Es nota les mans suades i li costa arrossegar els peus en direcció a la porta. Inspira profundament abans de llevar el pestell i, tan bon punt trepitja les rajoles del corredor, una sensació freda li travessa el pit i el ritme de les pulsacions es dispara. Camina amb passos curts i vacil·lants cap a l'escala i es fixa en els poms de les portes dels dormitoris buits, que brillen fugaçment quan s'hi reflecteix la llum del quinqué. Davalla els graons lentament, equilibrant el pes del seu cos i el de Francine a fi d'evitar que el cruixit de la fusta augmente el nerviosisme que la tenalla. Els peus nus aguaiten, primer un i després l'altre, sota les vores de la camisa de dormir, i percep a la pell la textura rasposa dels taulons desllustrats pel temps i la deixadesa. Sap que ha de fer el recorregut a trams curts. De l'habitació al corredor, del corredor a l'escala, de l'escala al vestíbul i del vestíbul a la cuina. L'ambient està impregnat d'una olor picant, una barreja de bacallà bullit, brou de vedella i roba humida sense ventilar. Abans d'arribar al vestíbul, regula el ble per acréixer la flama. A l'instant, el rostre sencer se li il·lumina i els cabells pèl-rojos lluentegen en la foscor.

—Estic tremolant!... He de calmar-me! Ja quasi hi som —xiuxiueja i torna a inspirar amb força—. Quan tor-

nem a la cambra, mamprendrem el treball. Et deixaré que retalles unes quantes tires de paper per a l'herbari i t'ensenyaré les mostres premsades de l'*Helleborus niger*, la rosa de Nadal. Una peça molt delicada.

Li aparta els cabells de la cara amb la barbeta i intenta transmetre-li serenitat, però les paraules li brollen entretallades, sense vigoria.

—Saps que hi ha una llegenda que diu que aquestes flors van nàixer del contacte de les llàgrimes d'una xiqueta amb la neu? Hem de ser valentes, Francine! Com la rosa de Nadal, que s'atreveix a florir enmig de la neu... Ja ho sé! Ja sé que tu no plores mai!

Un silenci espès ho cobreix tot com un mantell obscur i pesat. S'atura a l'entrada de la cuina i allarga el braç per tal que la llum del quinqué desentenebre l'estança. Fa lliscar la mirada pels bancs de marbre, pels foguers de carbó i per la sòlida taula de noguera. Ni rastre de les tises. Ni rastre. Una suor freda li regalima pel front i li mulla les temples, i una intensa sensació de mareig l'obliga a recolzar-se a la paret. Aleshores distingeix el davantal blau penjat al respatller d'una de les cadires de boga. Lentament, deixa el quinqué damunt de la taula i, amb la mà lliure, furga ansiosa la butxaca.

—Les tinc!... Calla, Francine! No! Ara no podem anar a la gruta! No són hores! Recorda el que deia la mare! Hem de tornar al cau si no volem que se'ns emporte l'home de l'arena!

Es gira i, per un segon, li fa l'efecte que la distància que la separa del vestíbul s'ha duplicat i que el mantell de silenci avança cap a ella amb la boca d'ombra oberta de bat a bat. Un silenci terrorífic que li permet sentir sorolls quasi imperceptibles a l'orella humana i que la impulsa a taral·lejar la cançó de bres que li cantava la mare per

allunyar la por. Les notes dolces de la melodia ressonen al corredor i a la volta de l'escala amb una cadència pausada que no es correspon amb el ritme desbridat dels batecs del seu cor. Cada pas que fa seguint el compàs de la tonada l'acosta al moment en què percebrà al palmell l'esperat contacte metàl·lic del pom de la porta de la cambra.

—Ja hem arribat, germaneta!

Alleujada, tanca la porta amb una forta embranzida i passa el pestell. El rellotge que hi ha al relleix de fusta de la llar marca les onze de la nit.

—Aquesta casa està envoltada de massa arbres, de massa vegetació... L'andana i el soterrani s'han convertit en un refugi ideal per a gats, ratolins, òlibes, coloms... —mormola amb malícia—. No m'avinc amb els gats, ja ho saps. Els tolere perquè s'encarreguen de mantenir a ratlla els fastigosos rosegadors. Ara bé, preferisc sentir el fregadís i el xerric de les ungles dels felins al parquet o els seus insofribles gemecs quan estan en zel que els sorolls dels ocells... No remugues i baixa del braç, Francine, que peses molt!

Li arregla el vestit i els cabells i li prem suaument la barbata.

—Sí, ja sé que t'agraden molt els ocells petits... El jardí està ple de verderols, teuladins, pit-rojos, gafarrons... A mi també em resulten agradables i... inofensius. En canvi, les aus més grans i més fosques... m'horroritzen! No suporta la seua manera de batre les ales, de caminar, de mirar, amb aquelles pupil·les completament negres..., tan fixament! I el bec... El bec dur i agressiu!... M'agradaria tant ser com tu... Forta, freda... Ja calle! Tranquil·la! Ja n'hi ha prou per avui... Demà reprendrem les etiquetes.

Col·loca les tisores al costat de l'herbari, es dirigeix a la còmoda amb el quinqué i s'asseu davant de l'espill. Encara nota la gola seca i el front entresuat, i la veu, quasi extingida, continua tremolosa. S'examina el rostre amb deteniment. Malgrat que el veu descompost i tenyit d'una pal·lidesa extrema, no es preocupa. Prompte les galtes es tornaran a envermellir i recuperaran la ufanor pròpia de la joventut. Sempre ocorre el mateix. Quan la por la tenalla, un reflex cadavèric li travessa la cara, com si li hagueren buidat el cos de sang, les pupil·les es dilaten i l'esguard esdevé llunyà, perdut. Però, en acabat, tan bon punt l'espant desapareix i ensuma l'aroma de vainilla amb què perfuma els cabells de Francine, somriu i, immediatament, la sang se li escalfa, reviu, circula amb puixança i li pinta les galtes amb un rubor salutífer.

—S'ha fet tard. És hora de ficar-nos al llit! —La veu sembla més enèrgica mentre duu a terme el ritual de cada nit.

Un terror crònic l'obliga a mirar sota el llit tres vegades. Després, estova els coixins i el cobertor, arregla els llençols i es gita agafada a Francine, una nina de cos infantil, rostre d'exquisida porcellana holandesa, ulls de vidre i caragolats cabells rogencs, de poc menys d'un metre d'alçada. L'últim regal del pare.